

Instytucje kultury dla osób w spektrum autyzmu

2022-04-19

Kwiecień to miesiąc budowania świadomości i wiedzy na temat autyzmu. Troska o potrzeby osób w spektrum autyzmu przejawia się w różnych obszarach działania miasta. O spełnienie tych potrzeb dbają także krakowskie instytucje kultury, które starają się dostosowywać ofertę i swoją przestrzeń do osób w spektrum autyzmu. Jak instytucje tworzą kulturę dostępną dla wszystkich?

Krakowskie instytucje realizują różnorodne działania mające na celu zwiększenie dostępności do kultury dla osób ze specjalnymi potrzebami, a także osób z niepełnosprawnościami. Są to między innymi usprawnienia architektoniczne, zakupy specjalistycznego sprzętu, dostosowanie stron internetowych, tłumaczenia na polski język migowy, audiodeskrypcje, szkolenia dla personelu czy wydarzenia kulturalne przeznaczone dla osób z różnymi typami niepełnosprawności czy z określonymi potrzebami specjalnymi. W kwietniu tradycyjnie koncentrujemy się na budowaniu świadomości i wiedzy na temat autyzmu, dlatego przybliżamy działania krakowskich instytucji kultury realizowane z myślą o potrzebach osób autystycznych.

Galeria Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki wprowadziła „ciche godziny” – w tym czasie w przestrzeniach wystawienniczych nie odbywają się żadne zorganizowane wydarzenia. Galeria podjęła też działania wyciszające głośne dźwięki, których źródłem mogą być audialne dzieła sztuki. Dodatkowo zmniejszono intensywność kontrastowych światła wystawowych; są one przyciemniane, co redukuje potencjalny dyskomfort sensoryczny. Bunkier sztuki organizuje zajęcia edukacyjne z warsztatami sensorycznymi, angażującymi różne zmysły uczestników.

Krakowskie Forum Kultury zapewnia możliwość przyciemnienia światła i wyciszenia muzyki tak, żeby stworzyć przyjazne warunki sensoryczne, a także umożliwia alternatywny dostęp do wielu wydarzeń – od indywidualnego zwiedzania wystaw, po wystuchanie koncertu w osobnej, specjalnie przygotowanej sali. W każdej lokalizacji tej jednostki zapewniony jest kącik wyciszenia – miejsce, w którym osoby przeciążone bodźcami docierającymi z zewnątrz mogą usiąść, wyciszyć się, zrelaksować.

Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK wprowadziło „ciche godziny” - w każdą środę od 16.00 do 19.00. W przestrzeni ekspozycyjnej w tym czasie nie są organizowane żadne wydarzenia, oprowadzania czy warsztaty, a prace emitujące głośne dźwięki oraz intensywne światło zostają ściśnione lub wyłączone. MOCAK organizuje też lekcje muzealne, warsztaty, a także umożliwia organizację grupowego zwiedzania z przewodnikiem oraz warsztatów dostosowanych do potrzeb odbiorców z autyzmem i osób wysoko wrażliwych. Muzeum dysponuje wygłuszoną i wyciemnioną przestrzenią, w której organizowane są lekcje muzealne i spotkania.

Muzeum Historii Fotografii we współpracy z Centrum Autyzmu organizuje comiesięczne wizyty studyjne, podczas których młodzież ze spektrum autyzmu bierze udział w warsztatach edukacyjnych lub dyskusjach o fotografii. W oddziale MuFo przy ul. Rakowickiej w każdy czwartek w godz. 16.00–18.00 trwają „ciche godziny”. Muzeum udostępnia słuchawki wyciszające w różnych rozmiarach, zarówno dla dzieci jak i dorosłych, a także pracuje nad stworzeniem Pokoju Wyciszenia.

Muzeum Inżynierii i Techniki (wcześniejsza nazwa: MIM) umożliwia przygotowanie zajęć

warsztatowych i lekcyjnych z uwzględnieniem potrzeb dzieci z różnym stopniem niepełnosprawności wspólnie z rodzicami i opiekunami. MIT pracuje nad opracowaniem specjalnych oznaczeń dla osób z różnego rodzaju spektrum autyzmu i stref odpoczynku, by łatwiej było im poruszać się po wystawach. Ogród Doświadczeń im. S. Lema, oddział Muzeum Inżynierii i Techniki, daje możliwość nieograniczonego dotykania, doświadczania zjawisk całym ciałem oraz eksperymentowania przy dużych i oryginalnych modelach sprawia, co sprawia że jest to miejsce cenione przez środowiska związane z autyzmem.

Muzeum Krakowa realizuje program edukacyjny „Kraków naprawdę dla wszystkich”, w ramach którego organizowane są spotkania dla osób ze szczególnymi potrzebami. MK pracuje także nad przygotowaniem „Standardów dostępnych wystaw i wydarzeń w Muzeum Krakowa”, które obejmą potrzeby osób ze spektrum autyzmu (m. in. program edukacyjny dostępny na zamówienie, „ciche godziny” na wystawach czasowych i stałych, pomoce sensoryczne, słuchawki wyciszające dla osób nadwrażliwych sensorycznie).

Ośrodek Kultury „Nowa Huta” prowadzi cykliczne zajęcia dla rodziców i opiekunów i dzieci ze spektrum autyzmu. Uczestnicy i uczestniczki wspólnie przechodzą przez ścieżkę oddechu, mowy i wyobraźni, ucząc się nowych ćwiczeń i zabaw, które pomogą w prawidłowym rozwoju dziecka, ale są również inspirującą formą zabawy. Zajęcia prowadzi logopeda, pedagog, socjolog, certyfikowany arteterapeuta. Ośrodek uczestniczy też w realizacji projektu dotyczącego stworzenia i udostępnienia otwartej, darmowej gry miejskiej na smartfony przy użyciu aplikacji ActionTrack. Projekt realizowany jest w ramach kampanii społecznej poświęconej edukacji włączającej osoby z niepełnosprawnościami (także ze spektrum autyzmu),

Ośrodek Kultury im. Cypriana Kamila Norwida udostępnia zestawy słuchawek wygłuszających nausznych (dla dzieci i dla dorosłych) oraz zestawy jednorazowych dousznych zatyczek/stoperów do uszu. Dodatkowo w Klubie Jednorożca prowadzone są cykliczne zajęcia plastyczne przez oligofrenopedagoga dedykowane dzieciom i młodzieży ze szczególnymi potrzebami (w tym m. in. ze spektrum autyzmu, z niepełnosprawnością intelektualną).

Teatr Groteska z chwilą zadeklarowania udziału w spektaklu osób z autyzmem zwiększa wsparcie obsługi (opiekunów), zarówno dla osób indywidualnych, jak też grup. A „Sekrety Sceny”, czyli stała wystawa w teatrze, przybliżająca widzom świat teatru i lalek, jest prowadzona przez aktora – przewodnika, który z myślą o osobach z autyzmem dostosowuje opowieść o teatrze i technikach animacji lalek i masek adekwatnie do możliwości osób uczestniczących. Prezentacja również dostosowana jest do możliwości odbioru przez osoby z autyzmem.

Krakowskie Biuro Festiwalowe organizuje warsztaty artystyczne (plastyczne i muzyczne) dla grup ze środowiska osób narażonych na wykluczenie, w tym osób ze spektrum autyzmu. KBF współpracuje ze Stowarzyszeniem Effatha, organizatorem Przeglądu Filmów o Autyzmie i Zespole Aspergera poprzez udostępnianie materiałów wideo na platformie miejskiej PLAY KRAKÓW, przygotowywanie prostych i łatwych w zrozumieniu tekstów opisujących najważniejsze wydarzenia organizowane przez KBF, realizację cyklu „Kartka z kalendarza” przypominającego najważniejsze daty związane z autyzmem. Krakowskie Biuro Festiwalowe stara się budować świadomość na temat spektrum autyzmu także w działaniach komunikacyjnych.

**Magiczny
Kraków**

Nowohuckie Centrum Kultury wspólnie z Centrum Autyzmu i Orkiestrą Wieniawa organizuje charytatywny koncert „Gwiazdy dla Autyzmu”. W tym roku koncert odbył się 1 kwietnia. Była to szósta edycja przedsięwzięcia, w ramach którego zbierane są środki na pomoc dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego – Centrum Autyzmu i Całościowych Zaburzeń Rozwojowych w Krakowie.